

Tina de Riols

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages

Lloc/Adreça: sector sud-oest del terme municipal. Antiga quadra d'Orriols, pertanyent a l'antic terme del castell de Castelladral. Parròquia de Sant Salvador de Torroella.

Emplaçament De la carretera que uneix Palà de Torroella i Palà Nou en surt un camí cap a l'est i després nord-est. A uns 2 km, poc abans del trencall cap a Riols, camí a l'esquerra uns 100 m.

Alçada: 424

Coordenades:

Latitud: 41.85935

Longitud: 1.73575

UTM Est (X): 395067

UTM Nord (Y): 4634933

Classificació

Número de fitxa 08141 - 203

Àmbit: Patrimoni immoble

Tipologia Element arquitectònic

Estil / època: Medieval

Segle X-XV

Estat de conservació Bo

Protecció Legal

Tipus de protecció: BPU

Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 24.BARP (Can Riols II. Tombes de Can Riols). Nivell 1.

Integral

Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018. Fitxa 114.EA. Nivell 2. Conservació. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA.

Es tracta d'una fitxa genèrica sobre tines segons la qual "es protegeixen totes les tines dels diferents masos del municipi".

Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00
Número inventari CCAA 1573 (Can Riols II. Tombes de Can Riols)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08140A013000130000IP

Fitxes associades:

[El Riols](#)

[Església de Sant Joan d'Orriols](#)

[Can Riols II. Tombes de can Riols](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dv., 26/03/2021 - 11:51

Descripció

Tina excavada a la roca isolada enmig del bosc, probablement d'època medieval. Es troba emplaçada uns 250 m al nord-oest de la masia de Riols. Consta de tres forats excavats en un gran bloc de roca. Un és més profund, de forma cilíndrica, i correspon a la tina pròpiament, on tenia lloc el procés de fermentació del vi. Les altres dues cavitats, menys fondes, són els anomenats "folladors" o "funyadors", on es trepitjava el raïm de manera que el líquid resultant queia a la tina. El primer follador es troba al costat de la tina i té una obertura lateral força ampla que servia per desguassar a la tina. Té un diàmetre de 1,50 m. La tina té un diàmetre també de 1,50 m, i una profunditat d'uns 1,20 metres. Una mica més enrere hi ha un segon follador que devia ser secundari. Es troba actualment cobert per una pedra i una soca d'arbre. D'aquest en surt un regueró amb un trajecte corb que desemboca a la tina. A la part més alta que voreja la tina hi ha un regueró més estret que cal suposar que desviava les aigües pluvials. Per un dels costats la roca té una paret recta i amb un cert desnivell on, a la part baixa, cal suposar que hi ha la boixa per on desguassava la tina, actualment coberta per terra.

Uns 30 metres al nord-est hi trobem un conjunt de tombes excavades a la roca (Can Riols II, sector oest).

Observacions:

Aquesta tina es descriu en altres llocs formant part del jaciment de "can Riols II, tombes de can Riols". Aquest jaciment està inventariat a la Carta Arqueològica i també protegit en el Catàleg de protecció del patrimoni de Navàs (PEUPIC). Tanmateix, nosaltres hem optat per inventariar-lo com un element a part, ja que en realitat la tina està clarament separada de les tombes i difícilment hi tenia cap connexió.

Història

La casa de Riols s'assenta sobre un promontori molt ben situat entre camps de conreu que ja devia ser un lloc habitat des de molt antic, tal com ho demostra l'existència de dos jaciments arqueològics situats pràcticament a tocar. Uns 60 m al sud de la casa s'han trobat indicis d'un assentament ibero-romà (jaciment de can Riols I), i al nord es troben unes tombes alt-medievales excavades a la roca (jaciment de can Riols II).

Probablement, doncs, sota l'actual masia hi trobaríem els fonaments d'un nucli d'època antiga.

L'indret d'Orriols apareix citat des de molt antic, concretament a l'any 993. El topònim deriva del llatí i és un diminutiu de graner, sinònim del mot català antic orri. L'església és esmentada per primera vegada l'any 1294, situada dins l'antic terme del castell de Castelladral. Orriols constituïa una quadra autònoma dins el terme de Castelladral. En un principi (1294) la capella era coneguda com a Sant Joan d'Orriols. Més endavant Orriols era un petit nucli de cases veïnes, més que no pas un mas. Tenia una certa importància, ja que va arribar a tenir cementiri propi, adossat a la capella.

Bibliografia

DAURA, A., GALOBART, J., PIÑERO, J. (1995) *L'arqueologia al Bages*. Col·lecció monografies, núm. 15. Centre d'Estudis del Bages. Manresa, p. 253-254.

MARTÍ, R., FOLCH, C., GIBERT, J. (2006). Memòria de les prospeccions arqueològiques a la Vall del Cardener. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Generalitat de Catalunya. Núm. Reg. 7084.

Projecte d'investigació: "Ocupación, organización y defensa del territorio durante la transición medieval anys 2005-2008". Promogut pel Departament de Ciències de l'Antiguitat i Edat Mitjana de la Universitat Autònoma de Barcelona. Dirigit per Cristian Folch Iglesias i Jordi Gibert Rebull.

